

Начало > Семейноправни въпроси и наследство > Родителска отговорност — родителски права и право на лични отношения с детето

В областта на гражданското правосъдие текущите процедури и производства, започнали преди края на преходния период, ще продължат съгласно правото на ЕС. Въз основа на взаимно споразумение с Обединеното кралство порталът e-Justice ще поддържа информацията, свързана с Обединеното кралство, до края на 2024 г.

Родителска отговорност — родителски права и право на лични отношения с детето

Англия и Уелс

1 Какво на практика означава правният термин „родителска отговорност“? Какви са правата и задълженията на носителя на родителска отговорност?

Понятието „родителска отговорност“ означава всички права, задължения, правомощия, отговорности и власт, които по закон има родител спрямо детето си и неговото имущество. Тя обхваща всяко задължение, което родител може да има по отношение на дете (като например задължението за издръжка), и всички права във връзка с имуществото на детето, които той може да има в случай на смърт на детето. Съгласно правото на Англия и Уелс родителската отговорност не включва решенията относно това с кого следва да живее детето и с кого да прекарва времето си.

2 Като общо правило, кой носи родителска отговорност за детето?

Ако родителите на детето са сключили брак или са в гражданско партньорство, родителската отговорност ще се носи както от майката, така и от бащата (или втория родител от женски пол). Майката винаги носи родителска отговорност, а бащата, който не е сключил брак с майката, или вторият родител от женски пол, който няма брак или не е в гражданско партньорство с майката на детето, може да придобие такава чрез споразумение с майката, чрез съдебно разпореждане или като бъде вписан при раждането заедно с майката на детето. Съпруг на родителя може да носи родителска отговорност чрез споразумение с родителя или с родителите на детето, които са носители на родителската отговорност, или чрез съдебно разпореждане. Лице, в чиято полза е издадено разпореждане относно договореностите във връзка с дете, отнасящи се до това с кого следва да живее детето и за какъв срок, носи родителска отговорност за срока на действие на разпореждането или понякога за по-дълъг период от време. При постановяването на решение за осиновяване родителската отговорност се възлага за неопределен период от време, освен ако решението не бъде отменено. Специалните настойници/попечители (вж. отговора на въпрос 3 по-долу) носят родителска отговорност за срока на действие на разпореждането. Ако по отношение на детето е издадено разпореждане за настаняване, родителската отговорност се носи от местния орган на управление. Лице, което носи родителска отговорност съгласно член 16 от Хагската конвенция от 1996 г. за закрила на децата, запазва тази родителска отговорност, когато детето придобие обичайно местопребиваване в Англия и Уелс; упражняването ѝ се извършва съгласно правото на Англия и Уелс.

3 Ако родителите не са в състояние или не желаят да упражняват родителска отговорност за детето си, може ли друго лице да бъде назначено на тяхно място?

В случай че родителите не са в състояние да полагат грижи за дете, съдът може да назначи специален настойник/попечител, който да упражнява родителската отговорност. Родител, упражняващ родителска отговорност, може да назначи лице, което в случай на неговата смърт да бъде настойник/попечител на детето. Ако детето е поверено на грижите на местния орган (органът за социално подпомагане), родителската отговорност ще се носи от него.

4 Ако родителите се разведат или се разделят, как се решава въпросът за родителската отговорност за в бъдеще?

Раздяла на двойката не оказва влияние върху родителската отговорност, независимо дали е сключен брак или не. Съдът може да ограничи упражняването на родителската отговорност, ако прецени че е подходящо да го направи. В някои случаи той може да отнеме напълно родителската отговорност (макар че тя не може да бъде отнета от родители, които са сключили брак помежду си).

5 Ако родителите сключат споразумение по въпроса за родителската отговорност, какви формалности трябва да се спазват, за да стане споразумението правнообвързващо?

Споразумението трябва да бъде изготвено, като се използва формулярът за споразумение за родителска отговорност (*Parental Responsibility Agreement*).

Адресите на съдилища могат да бъдат намерени на уебсайта на

[Съдебната служба на Нейно величество \(Her Majesty's Courts and Tribunals Service\) \(HMCTS\)](#). Формулярът е придружен от обяснителни бележки.

Тъй като сключването на споразумението ще засегне сериозно правното положение на двамата родители, и на двамата се препоръчва да потърсят правен съвет, преди да попълнят формуляра. Те могат да получат името и адреса на солиситър (*solicitor*) за необходимото населено място в Англия и Уелс чрез услугата на Правното общество за намиране на солиситър (00 44 (0)20 7242 1222) или от:

техния местен съд по семейни спорове (*local family court*),

[Бюрото за помощ на граждани \(Citizens Advice Bureau\)](#),

правния център,

местната библиотека.

При определени обстоятелства те могат да отговорят и на условията за правна помощ.

Родителите трябва да предоставят доказателство за самоличността си, като подписите им трябва да бъдат удостоверени от упълномощен служител на съда. Майката следва да представи доказателство пред съда, че тя е майката на детето, поради което ще бъде необходимо копие от удостоверението за раждане на детето. Тя също така ще трябва да докаже своята самоличност, като представи снимка и подпис (напр. карта със снимка, официален пропуск или паспорт). Бащата ще трябва да докаже своята самоличност, като представи снимка и подпис (напр. карта със снимка, официален пропуск или паспорт).

След като формулярът е подписан и подписите са удостоверени, следва да бъдат изготвени 2 копия. Оригиналът на формуляра за споразумение и копията могат да бъдат занесени или изпратени на адрес:

The Central Family Court,

First Avenue House,

42-49 High Holborn,
London WC1V 6NP.

Централният съд по семейни спорове (*Central Family Court*) ще впише споразумението и ще задържи оригинала. Копията ще бъдат подпечатани и изпратени обратно до всеки родител на адреса, посочен в споразумението. Споразумението няма да влезе в сила, докато не бъде получено и вписано в Централния съд по семейни спорове. За регистрацията на споразумението за родителска отговорност не се плаща такса. Ако децата са повече от едно, за всяко от тях следва да бъде попълнен отделен формуляр.

6 Ако родителите не могат да постигнат споразумение по въпроса за родителската отговорност, какви са алтернативните средства за разрешаване на спора, без да се стига до съд?

За да се помогне на родителите да постигнат взаимноизгодно споразумение за бъдещото родителство по отношение на детето, са налице и услуги по медиация. Всяко постигнато споразумение трябва да бъде регистрирано в съда. Регистрацията е необходима, за да се завери споразумението и да му се придаде изпълнителна сила.

Повече информация относно семейната медиация може да бъде намерена на уебсайта на [Министерството на правосъдието](#).

7 Ако родителите стигнат до съд, по какви въпроси, свързани с детето, съдията може да постанови решение?

Съдията може да реши с кого и за какъв срок да живее детето. Той може да реши също така с кого детето да прекарва времето си или да има други лични отношения, както и за какъв срок. Родителите се насърчават да постигнат споразумение за правото на лични отношения. Съдилищата няма да се произнесат относно плащанията на издръжка, тъй като ако родителите не могат да се споразумеят помежду си, този въпрос се разглежда от [Службата за детските издръжки \(Child Maintenance Service\)](#). Обикновено родителите се споразумяват за това кое училище да посещава детето. Това може да бъде решено от съдията, който, в случай че не бъде постигнато споразумение, издава разпореждане за разрешаване на специфични въпроси. Детето запазва собственото си име, освен ако от съда не е указано друго. Съдът също така може да забрани на дадено лице да упражнява част от родителската си отговорност, като издаде разпореждане за забрана на определени действия. Той може да се произнесе и относно отвеждането на детето за постоянно от съответната юрисдикция и промяната на фамилното име (вж. въпрос 8 по-долу).

8 Ако съдът реши единият родител да има еднолично попечителство над детето, означава ли това, че този родител може да решава всички въпроси, свързани с детето, без предварително да се консултира с другия родител?

Съдът очаква от родителите заедно да вземат решения чрез споразумение. Ако и двамата родители са носители на родителската отговорност, този от тях, в чиято полза е издадено разпореждане относно договореностите във връзка с детето по отношение на това с кого следва да живее то, трябва да получи съгласието на родителя, с когото детето не живее (и на всеки друг, който носи родителската отговорност), или разрешението на съда, за да отведе детето за постоянно от Обединеното кралство. Родителят, с когото е разпоредено да живее детето, може да се мести в рамките на юрисдикцията (на Англия и Уелс). За да бъде променено фамилното име на детето, е необходимо съгласието на всеки, който носи родителска отговорност, или разрешението на съда.

9 Ако съдът реши родителите да имат съвместно попечителство на детето, какво на практика означава това?

Родителите ще споделят местопребиваването. Детето ще прекарва част от времето си с всеки от тях, както е разпоредено от съда. Възможно е да има конкретно отражение върху размера на дължимата издръжка за детето.

10 Към кой съд или орган трябва да се обърне, ако искам да подам молба за родителска отговорност? Какви формалности трябва да се спазят и какви документи трябва да приложа към молбата си?

Молба може да бъде подадена до съда по семейни спорове съгласно член 4 от [Закона за децата от 1989 г.](#) Информация за координатите за връзка на съдилищата може да бъде намерена на уебсайта на [Съдебната служба на Нейно величество](#). На уебсайта може да бъде намерен и [формулярът на молбата](#). Копие от него трябва да бъде изпратено на всяко лице, което носи родителска отговорност. Документите се подават по-късно според указанията на съда.

11 По какъв ред се решават тези дела? Съществува ли бързо производство?

Процедурата е описана подробно по-горе. Не съществуват бързи производства за получаване на родителска отговорност.

12 Мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по производството?

Получаването на правна помощ ще бъде възможно единствено когато са налице доказателства за домашно насилие.

13 Възможно ли е да се обжалва решение за родителска отговорност?

Да. Решенията за родителска отговорност на съдия от районния съд могат да бъдат обжалвани пред съдия от областния съд (*Circuit Court*). Решенията на районен съдия във Висшия съд (*High Court*) се обжалват пред съдия от Висшия съд.

14 За изпълнението на решение относно родителската отговорност в някои случаи може да е необходимо да се подаде молба до съд или до друг орган. По какъв ред се извършва това?

Родителската отговорност е право и сама по себе си не може да бъде налагана. Справянето с неупражняване на родителската отговорност може да стане чрез молба до съда по семейни спорове за разрешаването на специфичен спорен въпрос, като например задължението за издръжка на детето. [Тук](#) могат да бъдат намерени адресите на съдилищата.

15 Какво трябва да направя, за да може решение за родителска отговорност, издадено от съд в друга държава членка, да бъде признато и изпълнено в тази държава членка?

Ако желаете да изпълните принудително разпореждане относно правата на лични отношения или по член 11, параграф 8, издадено от друга държава членка съгласно Регламент (ЕО) № 2001/2003 на Съвета (Регламент „Брюксел IIa“), следва да получите от съда, който е постановил решението, изискваното съгласно Регламента удостоверение и да подадете молба до главното деловодство (*Principal Registry*) на адреса на Централния съд по семейни спорове за признаване или принудително изпълнение на разпореждането. За регистрацията, признаване или непризнаване на други разпореждания следва да подадете молба до главното деловодство.

16 Към кой съд в тази държава членка трябва да се обърне, за да оспоря признаването на решение за родителска отговорност, постановено от съд в друга държава членка? Каква е процедурата в такива случаи?

Издаването на разпореждане може да бъде оспорено пред съда по първоначална компетентност, **преди разпореждането да бъде издадено**. Ако в правото на съответната държава е предвидена такава възможност, всеки, който има свързан с делото интерес, следва да бъде информиран, че съдът разглежда молба за издаване на разпореждане. В правото на съответната държава членка е предвидено какъв вид действие трябва да бъде предприето, за да се оспори съответното разпореждане.

17 Кое право прилага съдът в производство по родителската отговорност, когато детето или страните по делото не живеят в държавата членка на съда, или са с различно гражданство?

Производството трябва да бъде заведено в съда, в чийто съдебен район е обичайното местопребиваване на детето.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 09/08/2021

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.